

LOV lišek vábením

Foto: Jiří Šindelář / Vojtěch Jančák

Kateřina Cheničková

Po článcích o vábení srnců a černé zvěře (Svět myslivosti č. 7/2019 a 10/2019) přichází na řadu téma vábení lišek. Je to právě včas, protože pro atraktivní a vzrušující lov lišek vábením jsou nejvhodnější zimní měsíce. Probíhá kaňkování, lišky jsou aktivní i během dne a lovcům navíc nabírává sněbová pokryvka.

Lišky můžeme lovit po celý rok, ale podzimní období lovů moc nepřeje. Deštivé počasí, přes den přetrvávající mlhy a dlouhé noci dávají liškám více šancí obstarat si potravu skrytě (samozřejmě pokud nelovíte s nočním viděním nebo termovizí). Sice není výjimkou setkat se na podzim na otevřených loukách s myšující liškou, ale kvůli zhoršeným podmínkám se lov stává obtížnějším. S nastupující zimou se však šance na úspěch výrazně zvyšují, zejména napadněli sníh a zlepší se tak viditelnost i za tmy. Také čas kaňkování, které probíhá zpravidla v lednu a únoru, můžeme využít ve svůj prospěch a pokusit se lišky přivábit. V tomto období se nám hodí znalosti hlasových projevů lišek, které při vábení napodobujeme. Než si popíšeme, jak hlasové projevy lišek využívat, je třeba se s nimi seznámit a nastudovat je, abychom je dokázali rozlišit. Ne všechny hlyasy lišek jsou nám známy a někdy to, co v přírodě slyšíme, přisuzujeme jiným živočichům.

HLASY LIŠEK

Pro potřeby vábení lišek je dobré rozpoznat jejich základní hlasové projevy. Jelikož využívám poznatků o lově lišek ze zahraničí, budu tyto zvuky doplňovat anglickými výrazy.

Známé je vrčení (gekking), které lišky vydávají při hašteření či souboji. Často ho můžeme zaslechnout při norování, ať už při nácviku, nebo při zkouškách. Zapsat ho můžeme jako „krr - krr - krr - krr - krr - krr“. Takto se ozývají bojující lišáci nebo hašteřící se liščata, která souboj napodobují. Hlyasy liščat jsou samozřejmě jemnější, více hravé.

Dalším hlasovým projevem je skučení (cry). Můžeme ho zaslechnout i například v podání liščete, kdy zní jako smutné žalostné liščí „mňau“.

Třetím projevem je zvuk, který vydá liška při překvapení, kdy vyštěkne - lekne. Jde

o tzv. alarmující štěkot (alarm bark). Zná podobně jako psí štěkot, jen je poněkud monotónější. Lze ho zapsat jako osamoceňné slabiky „hu - hu“. Tímto hlasem varují lišky liščata nebo jiné lišky před nebezpečím.

Lišky vydávají též hlas, pro který se v angličtině používá výraz fox howl a zní podobně jako vytí psa či kojota. Zapsat ho můžeme jako „yuu - yuu“ a velmi často bývá přisuzováno jiným druhům živočichů, nejčastěji sovám.

Štěkot a následující skolení (bark and scream) je hlasový projev několika slabik štěkání, které je zakončeno dlouhým zavýtěm. V zápisu má podobu „hu - hu - hu - hu - hu - yuuu“, některé výrobci výbavňáček udávají podobu „ju - ju - ju - ju - ju - ſiiii“. Tento zvuk byl původně přisuzován samičím, a jelikož byl slýchán zejména v době kaňkování, začalo se mu říkat vixen scream, v překladu skolení lišky. Až později se příšlo na to, že ho používá i lišák, který si tímto zvukovým projevem hájí své teritorium. Nyní již bezpečně víme, že ho vydávají liška i lišák (liška s poněkud jemnější modulací).

Méně známým hlasem je vrčení lišky (feny) během kaňkování (fox heat voice). Tento zvuk málokdo zaslechl v přírodě, tudíž ho málokdo zná. Ozývá se jím liška během páření, které probíhá v norách, proto není běžné v přírodě k zaslechnutí. Lišky během aktu jemně a něžně vrčí, vydávají tiché „trr - trr - trr“.

VÁBENÍ V PRAXI

Pokud chceme být při vábení během kaňkování úspěšní, je dobré zmíněné hlasové projevy lišek znát, umět je od sebe odlišit a též napodobit. Málokdo například ví, že jedním z nejatraktivnějších hlasů je právě posledně zmíněné vrčení lišky při páření. Tento hlas lze poměrně věrně napodobit výbavňáčkami, jimž se říká liščí flétny (vyrá-

Plastová a dřevěná liščí flétna.

bějí je například firmy Weisskirchen nebo Nordik Predator). Pro napodobení tohoto vrčení na liščí flétně prstem zakryjeme otvor, kudy vychází zvuk, a do náustku párkrát tiše a jemně foukneme „trr – trr – trr“. Tento zvuk několikrát po sobě zopakujeme a vyčkáme na reakci. Někdy se nám lišák, obhajující teritorium, ozve skolením, jindy může přijít v naprosté tichosti.

Na liščích flétnách můžeme napodobit i skolení. Prstem zakryjeme zvukový otvor pro nižší tón a po několika krátkých founutích uvolníme prst ze zvukového otvoru a tím docílíme požadovaného hlasu (skolení). Při tomto stylu vábění můžeme očekávat příchod lišáka i lišky.

Další vhodné období k lovům váběním nastává ke konci kaňkování, kdy přicházejí na řadu vřeštídla. V podstatě od konce ledna až do konce února je vábění vřeštídly velmi úspěšné. Lišky vyhlaďovádě po milostných radovánkách, kdy pro ně shánění potravy bývá druhou drahou záležitostí, na vábění velmi ochotně reagují. Hlas vřeštídla zajice se nese daleko a slibuje snadnou kořist. V tomto období lišky reagují na vábění rychle, většinou postupují přímočaře a nezastavují se. Někdy může být problém přiblížující se lišku „přiblížit“. K tomu můžeme použít jinou vábničku, třeba myškovačku. Jakmile liška zaslechně hlas další snadné kořisti, na chvíli zastaví a poslouchá, odkud nový zvuk přišel. V ten okamžik máme několik vteřin na střelbu, než se znova rozběhne.

Někdy se při tomto způsobu lovů používají odpoutávače pozornosti, což jsou růz-

né napodobeniny panáčkujícího zajice (tančící zajíc, třepátko). Jejich název napovídá účel použití. Odpoutávač pozornosti umísťme nedaleko svého stanoviště. Přiblížující se liška, která vyhledává pohybující se kořist, soustředí svou pozornost na atrapu zajice, a nikoliv na lovce, který tak má větší šanci připravit se – liškou nespátrat – k pohotové střelbě.

Bezprostředně po ránu je dobré vábění ještě jednou zopakovat, aby si zvěř a ostatní lišky nespovídaly vábění s výstřelem. Je třeba dobré mířit, protože liška, kterou chybíte, si příště dá na atrapu zajice velký pozor. I proto je dobré mít více druhů vřeštidel, abyste na stejném místě mohli příště vábít trochu jinak.

VŘEŠTIT, NEBO MYŠKOVAT?

Je pravidlem, že menší predátoři většinou loví drobnější kořist. Chceme-li tedy přivábit třeba kunu, použijeme například vábničku s hlasem křičícího ptáka (crying bird). Tento zvuk je pro kunu natolik atraktivní, že se neváhají po větvích přiblížit až k lovovou stanovišti. Stejně tak můžeme očekávat návštěvu dravců či sov.

Další situací, kdy místo vřeštídla volíme spíše křičícího ptáka nebo myškovačku, je léto, kdy se osamostatňující se liščata učí sama lovít a jdou za hlasem drobné kořisti. Liščata by na vřeštídlo nepřišla, jelikož se vyhýbají střetu s jiným, silnějším predátorem.

Zajímavou novinkou pro vábění lišek je vábnička, která napodobuje pištění lasice. Takovou vábničku vyrábí například slovenská firma Devana.

Lasice je totiž pro lišku nejen protavním konkurentem, ale patří i do jejího protavního řetězce.

JAK VYBÍRAT VÁBNÍČKU

Vábění zvěře je již několik let na vzestupu a výběr vábniček je poměrně široký. Existují vábničky upůsobené k napodobení konkrétního hlasu, na druhé straně se výrobci snaží o univerzálnost – aby toho jediná vábnička uměla co nejvíce. Za sebe doporučuji každému lovci takovou vábničku, která mu hlavně

tzv. sedne do ruky a vábění mu s ní jde, i kdyby jich měl mít pak více. Dalším důležitým kritériem je stálost zvuku. Některé méně kvalitní vábničky mohou špatně odolávat ztíženým podmínkám, mráz a vlhko se brzy podepsí na jejich zvuku. Výhodu mají vábničky plastové, u nichž se zvuk méně minimálně. Vábničky z kvalitního dřeva zas ale mají dokonalejší hlas. Je to stejně jako u hudebních nástrojů – kvalitní dřevěná

zvona:

Vábnička Hubertus s hlasem křičícího pláka.

Sada vřeštidel, USA.

Plastové vřeštídlo a myškovačka, Finsko.

flétna zní mnohem lépe než ta z plastu. Neméně důležitým kritériem při výběru vábničky je jednoduchost její obsluhy. Z tohoto pohledu se mi jeví jako nepraktická u některých myslivců oblíbená primitivní myškovačka skládající se z úlomku skla a kousku polystyrenu. Lovec při vábení musí používat obě ruce, což mu znemožňuje věnovat se střelbě. Některým výrobům se dokonce podařilo vyvinout vábničky, které není třeba držet rukama – tzv. mouth calls (např. Foxcaller nebo Nordik Plain Pain). Takovou vábničku lze obsluhovat jen ústy, takže lovec má ruce volné pro držení zbraně a pohotovou střelu.

Všechno Foxcaller lze obsluhovat jen ústy.

VOLBA STANOVÍSTĚ

Při vábení predátorů, zejména lišek, můžeme využít různá stanoviště, nejen posedy. Pokud vábíme z kryté pozorovatelny, je nutné se při vábení vyklonit z okénka, aby se zvuk vábničky netřítil o stěny. Mnohem zajímavější je ale lov ze země. Je však třeba vždy pamatovat na dobrý vítr a stanoviště tomu přizpůsobit. Na posedu není třeba zvláštního maskování, stačí zakrýt si ty části těla, které jsou nejsnáze zpozorovatelné, zejména ruce a obličej. Při vábení

ze země je naopak potřeba maskování věnovat zvýšenou pozornost. Liška si ráda chodi pro vítr, nepostupuje přímočáre k místu, odkud vábění vychází, ale většinou jde po větru kus pod nebo nad stanovištěm, aby podle větru okoli potenciální kořisti prověřila. Na to je třeba při lovu ze země pamatovat a být dobře maskován. K danému účelu přicházejí vhod různé kamufláže či maskovací oblečení v barvě okolního prostředí.

DOPORUČENÍ NA ZÁVĚR

Jak zaznělo již v úvodu článku, lov lišek vábením patří k velmi atraktivním a vzrušujícím způsobům lovu. Je ovšem důležité umět lišky přelstít, protože snadno prohlédnou sebemenší lovcovu chybou, a pokud se jí něco nezdá, v lovu úspěšní nebudeme. Přestože to není složité, je dobré věnovat připravě určitý čas a vábení natrénovat. Pokud neznáme hlasy, které máme napodobovat, přímo z přírody, doporučuji využít dnes všeobecně dostupné ukázky hlasů zvěře, ať již na digitálních nosičích v podobě výukových DVD o vábení zvěře, či různých ukázek na internetu (např. na www.youtube.com). Další možností je navštívit některý ze seminářů zaměřených na výuku vábení. Nácvik určitě nepodeceňujte, pedivá příprava se brzy zúročí v podobě zajímavých zážitků, úlovky na sebe jistě nedají dlouho čekat.

Přejí všem čtenářům Světa myslivosti mnoho vzrušujících zážitků při lovech vábením.

Autorka:

Katerina Čeněcková, LOCKJAKT.CZ
– Lovy zvěře vábením, www.lockjakt.cz
Foto archiv autorky a redakce

HUNTRESS.CZ

*České
oblečení
inspirováno
přírodou*

www.HUNTRESS.cz